II

(Πράξεις για την ισχύ των οποίων δεν απαιτείται δημοσίευση)

ΕΠΙΤΡΟΠΗ

ΑΠΟΦΑΣΗ ΤΗΣ ΕΠΙΤΡΟΠΗΣ

της 11ης Δεκεμβρίου 1986

σχετικά με διαδικασία εφαρμογής του άρθρου 85 της συνθήκης ΕΟΚ

(IV/261-A-Association Belge des Banques/Belgische Vereniging der Banken)

(Τα κείμενα στη γαλλική και ολλανδική γλώσσα είναι τα μόνα αυθεντικά)

(87/13/ΕΟΚ)

Η ΕΠΙΤΡΟΠΗ ΤΩΝ ΕΥΡΩΠΑΪΚΩΝ ΚΟΙΝΟΤΗΤΩΝ,

Έχοντας υπόψη:

τη συνθήκη για την ίδρυση της Ευρωπαϊκής Οικονομικής Κοινότητας,

τον κανονισμό αριθ. 17 του Συμβουλίου της 6ης Φεβρουαρίου 1962 · πρώτο κανονισμό εφαρμογής των άρθρων 85 και 86 της συνθήκης [1], όπως τροποποιήθηκε τελευταία από την πράξη προσχώρησης της Ισπανίας και της Πορτογαλίας, και ιδίως τα άρθρα 6 και 8,

την κοινοποίηση και την αίτηση αρνητικής πιστοποίησης που υπέβαλε στις 31 Οκτωβρίου 1962 η Association Belge des Banques/Belgische Vereniging der Banken όσον αφορά συμβάσεις, συμφωνίες και συστάσεις σχετικές με την δραστηριότητα του συνόλου σχεδόν των τραπεζών που είναι στο Βέλγιο,

το ουσιώδες περιεχόμενο της κοινοποίησης που δημοσιεύθηκε [2] σύμφωνα με το άρθρο 19 παράγραφος 3 του κανονισμού αριθ. 17,

Μετά από διαβούλευση με τη Συμβουλευτική Επιτροπή Συμπράξεων και Δεσποζουσών Θέσεων,

Εκτιμώντας ότι:

I. ΤΑ ΠΡΑΓΜΑΤΙΚΑ ΠΕΡΙΣΤΑΤΙΚΑ

(1) Η Association Belge des Banques/Belgische Vereniging der Banken (ένωση βελγικών τραπεζών) που στο εξής καλείται ABB/BVB, κοινοποίησε στις 31 Οκτωβρίου 1962 στην Επιτροπή, σύμφωνα με το άρθρο 5 του κανονισμού αριθ. 17, μια σειρά συμφωνιών που συνάφθηκαν μεταξύ των μελών της στο πλαίσιο της ένωσης προκειμένου να λάβει μια αρνητική πιστοποίηση όσον αφορά την εφαρμογή έναντι των συμφωνιών αυτών του άρθρου 85 παράγραφος 3 από την απαγόρευση που διατυπώνεται στην παράγραφο 1 του εν λόγω άρθρου.

A. Η Association Belge des Banques/Belgische Vereniging der Banken

(2) Η ABB/BVB, της οποίας η έδρα βρίσκεται στις Βρυξέλλες, ιδρύθηκε την 1η Δεκεμβρίου 1936. Σύμφωνα με το άρθρο 3 των καταστατικών της, έχει σκοπό να αντιπροσωπεύει τον επαγγελματικό κλάδο και να εξασφαλίζει την προστασία των συμφερόντων του, να προωθεί αυτά, να ασχολείται με τα κοινωνικά ζητήματα και να μελετά κάθε ζήτημα που ενδιαφέρει τα μέλη της. Για να πραγματοποιήσει το σκοπό αυτό, προσπαθεί ιδίως να δημιουργήσει ένα διαρκή σύνδεσμο μεταξύ των μελών του, να καθορίσει και να εκφράσει την άποψη του επαγγελματικού κλάδου σε τραπεζικά θέματα και να προωθήσει μεταξύ άλλων τη θέσπιση συμβατικών προδιαγραφών λειτουργίας που αποσκοπούν στην διευκόλυνση της διοργάνωσης και της άσκησης του επαγγέλματός τους.

(3) Μπορούν να είναι μέλη της ABB/BVB οι τράπεζες που είναι εγκατεστημένες στο Βέλγιο, περιλαμβανομένων των θυγατρικών και υποκαταστημάτων αλλοδαπών τραπεζών, και που είναι εγγεγραμμένες στον κατάλογο που δημοσιεύεται από την Commission Bancaire, ίδρυμα στο οποίο έχει ανατεθεί ο έλεγχος των τραπεζών στο Βέλγιο. Η αποδοχή ως μέλους αποφασίζεται από την επιτροπή διευθύνσεως της ABB/BVB. Την 1η Ιουνίου 1986, από τις 86 τράπεζες που περιλαμβάνονταν στον κατάλογο, 84 ήσαν μέλη της ABB/BVB.

[1] ΕΕ αριθ. 13 της 21. 2. 1962, σ. 204/62.
[2] ΕΕ αριθ. C 199 της 8. 8. 1986, σ. 2.

(4) Τα όργανα της ABB/BVB είναι η γενική συνέλευση, η επιτροπή διευθύνσεως, ο πρόεδρος, το γραφείο, τα εξειδικευμένα τμήματα, τα περιφερειακά τμήματα και ο γενικός διευθυντής. Η επιτροπή διευθύνσεως απαρτίζεται από τα μέλη του γραφείου — πρόεδρος, αντιπρόεδρος και γενικός διευθυντής — τους προέδρους των επιτροπών διευθύνσεως της Général de Banque, της Banque Bruxelles Lambert, της Kredietbank και της Banque Paribas Belgique, καθώς και από τους προέδρους των τεσσάρων εξειδικευμένων τμημάτων (τμήμα περιφερειακών, ιδιωτικών και εξειδικευμένων τραπεζών, τμήμα μεσαίων τραπεζών, τμήμα υποκαταστημάτων αλλοδαπών τραπεζών και τμήμα θυγατρικών εταιρειών αλλοδαπών τραπεζών). Η επιτροπή καθορίζει τη γενική πολιτική και τη θέση της ABB/BVB έναντι των τρίτων, ιδίως ως προς τις δημόσιες αρχές και εγκρίνει, με κοινή συμφωνία, τους κανόνες συμβατικής φύσεως.

Β. Ο βελγικός πιστωτικός τομέας

1. *Οι τράπεζες στο πλαίσιο του πιστωτικού τομέα όσον αφορά τις καταθέσεις*

(5) Η αναλογία των διαφόρων ομάδων πιστωτικών ιδρυμάτων στο σύνολο των καταθέσεων της τελευταίας καθοριζόταν στις 31 Δεκεμβρίου 1984 [1] σε:

— τράπεζες:	42,8 %,
— δημόσια πιστωτικά ιδρύματα:	40,6 %,
— ταμιευτήρια:	16,1 %,
— πιστωτικοί οργανισμοί:	0,5 %.

(6) Το μερίδιο των τραπεζών στο σύνολο αυτό αυξάνεται αργά αλλά σταθερά από το 1975 (τότε ανερχόταν σε 39,6 %). Η αύξηση αυτή έγινε σε βάρος των δημόσιων πιστωτικών ιδρυμάτων (των οποίων το μερίδιο ήταν 44,9 % το 1975) και οφείλεται στην αύξηση των διεθνών καταθέσεων που διπλασιάσθηκαν αναλογικά από το 1975: αντιπροσωπεύουν το 10,9 % επί 42 % το 1982, έναντι 5,4 % επί 39 % το 1975 [2].

2. *Οι τράπεζες στο πλαίσιο του πιστωτικού τομέα όσον αφορά τον ισολογισμό*

(7) Το ίδιο φαινόμενο, σε πιο έντονη μορφή, συναντάται και στην εξέλιξη των μεριδίων των διαφόρων ομάδων πιστωτικών ιδρυμάτων στο σύνολο του ισολογισμού. Στο τέλος του 1984, τα μερίδια καθορίζονταν σε:

— τράπεζες:	68,8 %,
— δημόσια πιστωτικά ιδρύματα:	22,4 %,
— ταμιευτήρια:	8,3 %,
— πιστωτικοί οργανισμοί:	0,5 %.

(8) Το μερίδιο των τραπεζών ήταν το 1975 μόνο 56,1 %, ενώ το μερίδιο των δημόσιων πιστωτικών ιδρυμάτων ήταν ακόμη 32,5 %. Ο διεθνής ισολογισμός αντιπροσώπευε το 1982 τα δύο τρίτα (44,2 % του ισολογισμού του πιστωτικού τομέα), του μεριδίου των τραπεζών ενώ αντιπροσώπευε μόνο τα δύο πέμπτα (26,1 % του συνόλου) το 1975 [3].

Γ. Οι κοινοποιηθείσες συμφωνίες

1. *Κοινοποίηση και ενημέρωση*

(9) Στις 31 Οκτωβρίου 1962, η ABB/BVB κοινοποίησε στην Επιτροπή οκτώ συμβάσεις και δέκα συμφωνίες που είχαν συναφθεί μεταξύ των μελών στο πλαίσιο της ένωσης καθώς και επτά συστάσεις που διετύπωσε η ένωση, προσδιορίζοντας για κάθε συμφωνία τις τράπεζες μέλη της ABB/BVB που συμμετείχαν και αυτές που την κοινοποιούσαν, καθώς και την ημερομηνία έναρξης της ισχύος της.

(10) Σε απάντηση στην αίτηση για παροχή πληροφοριών που της είχε απευθύνει στις 6 Νοεμβρίου 1975 η Επιτροπή κατ' εφαρμογή του άρθρου 11 του κανονισμού αριθ. 17, η ABB/BVB ανακοίνωσε, στις 23 Ιανουαρίου 1976, τον κατάλογο των συμβάσεων, συμφωνιών και συστάσεων που ίσχυαν την ημερομηνία αυτή, τον κατάλογο των τραπεζών που δεν συμμετέχουν καθόλου ή εν μέρει στις συμφωνίες καθώς και το κείμενο των τροποποιημένων ή νέων συμφωνιών.

(11) Στις 14 Ιουλίου 1981, το Δικαστήριο, στην απόφαση 172/80 στην υπόθεση Zuchner κατά Bayerische Vereinsbank [4], έλαβε θέση επί ορισμένων σημείων που μπορούσαν ακόμη να αποτελέσουν αντικείμενο συζήτησης όσον αφορά τη δυνατότητα εφαρμογής των κανόνων ανταγωνισμού της συνθήκης στις συμφωνίες μεταξύ τραπεζών. Μετά την απόφαση αυτή και την έρευνα που πραγματοποιήθηκε από τις υπηρεσίες της Επιτροπής σε καθένα κράτος μέλος, που τότε ήταν δέκα, όσον αφορά τις εθνικές διατραπεζικές συμφωνίες σχετικά με τις προμήθειες για την αμοιβή των τραπεζικών υπηρεσιών, υποβλήθηκε στην ABB/BVB στις 3 Μαΐου 1983 νέα αίτηση για παροχή πληροφοριών. Σε απάντηση στην αίτηση αυτή, η ABB/BVB γνωστοποίησε στην Επιτροπή, στις 13, 21 και 27 Ιουνίου 1983, τις τροποποιήσεις που είχαν γίνει στις ήδη κοινοποιηθείσες συμφωνίες και της έστειλε το κείμενο των νέων συμφωνιών που είχαν συναφθεί από το 1976, και από τις οποίες ορισμένες ήταν στο στάδιο αναμόρφωσης. Σε νέα αίτηση για ενημέρωση, που υποβλήθηκε από την Επιτροπή στις 26 Ιουλίου 1984, η ABB/BVB απάντησε στις 5 Σεπτεμβρίου 1984 υποδεικνύοντας τις κυριότερες τροποποιήσεις που έγιναν από τον Ιούνιο 1983.

---

(1) «Les banques au sein du secteur financier en 1984» — Aspects et documents n° 42, σ. 30 — ABB/BVB, Οκτώβριος 1985.

(2) «Les banques au sein du secteur financier depuis 1975» — Vol. I «Vergelijkende analyse/ Analyse Comparative» — Aspects et documents n° 29, σ. 19 — ABB/BVB, Μάιος 1984.

(3) «Les banques au sein du secteur financier depuis 1975» — Vol. I — «Vergelijkende analyse/Analyse Comparative» — Aspects et documents n° 29, σ. 18 — ABB/BVB, Μάιος 1984.

(4) Υπόθεση 172/80, συλλογή 1981, σ. 2021.

2. *Ισχύουσες συμφωνίες κατά την ανακοίνωση των αιτιάσεων*

(12) Από την τελευταία αυτή ενημέρωση προέκυπτε ότι, κατά την ανακοίνωση των αιτιάσεων στις 13 Ιουνίου 1985, ίσχυαν δώδεκα συμβάσεις, δύο συμφωνίες και οκτώ συστάσεις (η διαφορά ονομασίας των συμφωνιών δεν αντιστοιχούσε σε προκαθορισμένη ακριβή κατάταξη· ως προς τα αποτελέσματά τους, ήταν τα ίδια, εκτός από το γεγονός ότι οι συμβάσεις προέβλεπαν κυρώσεις σε περίπτωση παραβίασης των διατάξεων τους):

(13) α) Συμβάσεις

AC1: Λογαριασμοί και καταθέσεις

AC2: Κάλυψη (είσπραξη) επιταγών και χρεωγράφων

AC2bis: Κάλυψη (είσπραξη) χρεωγράφων σε βελγικά φράγκα στο Βέλγιο

AC3: Δικαιώματα φύλαξης κατατεθειμένων τίτλων λόγω ελλείμματος

AC4: Καταβολές μερισμάτων (μεριδίων), εξοφλήσεις και διανομές επί τίτλων

AC5: Διάφορες συναλλαγές επί τίτλων

AC6: Ενοικίαση θυρίδων

AC7: Εκτέλεση των επαγγελματικών συμβάσεων που έχουν ή πρόκειται να συναφθούν μεταξύ των τραπεζών που ασκούν τη δραστηριότητά τους στο Βέλγιο

AC8: Θέματα του ανταγωνισμού

AC9: Διεθνείς πληρωμές και πράξεις σε συνάλλαγμα

AC10: Όροι που εφαρμόζονται κατά την είσπραξη εμπορικών χρεωγράφων και επιταγών με σχέση άμεση ή έμμεση με το εξωτερικό, συναλλαγές επί εμπορευμάτων σε σχέση άμεση ή έμμεση με το εξωτερικό και ενέγγυες πιστώσεις

AC11: Όροι που εφαρμόζονται στις τράπεζες και στους τραπεζίτες που είναι εγκατεστημένοι στην αλλοδαπή.

β) Συμφωνίες

AA2: Άρθρο 45 του ενιαίου νόμου επί της συναλλαγματικής και του γραμματίου εις διαταγήν

AA4: Μείωση της εργασίας που σχετίζεται με τον έλεγχο των ενστάσεων που πραγματοποιείται επ' ευκαιρία των πράξεων επί τίτλων

γ) Συστάσεις

AR1: Εισαγωγή στη βέλγικη νομοθεσία της 6ης οδηγίας της ΕΟΚ σχετικά με το ΦΠΑ

AR2: Δωρεάν μεταφορές συναλλάγματος μεταξύ τραπεζών

AR7: Προώθηση της χρήσης της επιταγής

AR8: Εκτέλεση των αποφάσεων που ελήφθησαν από τις CIRIB. (1)

AR9: Προσωπικά δάνεια

AR11: Τήρηση των διατραπεζικών συμβάσεων και συμφωνιών

AR13: Τραπεζική ορθολογικοποίηση

AR15: Προστασία κατά των ενόπλων επιθέσεων

3. *Πεδίο εφαρμογής των αιτιάσεων*

(14) Οι αιτιάσεις αφορούσαν μόνο τις συμφωνίες για τις προμήθειες που παρακρατούσαν οι τράπεζες για αμοιβή των υπηρεσιών. Η σύμβαση AC1 σχετικά με τους λογαριασμούς και καταθέσεις είχε εξαιρεθεί επειδή η Επιτροπή επιφυλάσσεται προς το παρόν να λάβει θέση επί της συμβάσεως, της οποίας οι κύριες διατάξεις αναφέρονται στα πιστωτικά επιτόκια.

(15) Μεταξύ των συμφωνιών που εμπίπτουν στο πεδίο εφαρμογής των αιτιάσεων, η Επιτροπή υπέδειξε, στην ανακοίνωση των αιτιάσεων της 13ης Ιουνίου 1985, ότι μπορούσε να θεωρήσει ως μη περιοριστικές του κανονισμού την συμφωνία AA4 και τις συστάσεις AR1, AR2, AR7, AR8, AR9, AR13 και AR15.

(16) Αντίθετα, η Επιτροπή γνωστοποιούσε, στην ίδια αυτή επιστολή, την πρόθεση της να λάβει απόφαση για την απαγόρευση των λοιπών συμφωνιών, δηλαδή των συμβάσεων AC2, AC2bis, AC3, AC4, AC5, AC6, AC7, AC8, AC9, AC10 και AC11, της συμφωνίας AA2 και της σύστασης AR11.

4. *Παραίτηση της ABB/BVB από ορισμένες κοινοποιηθείσες συμφωνίες*

(17) Μετά την αποστολή των αιτιάσεων και τις συζητήσεις που επακολούθησαν μεταξύ της ABB/BVB και της γενικής διεύθυνσης ανταγωνισμού της Επιτροπής, η ABB/BVB ανακοίνωσε με επιστολή της 8ης Απριλίου 1986, ότι παραιτήθηκε, από την 1η Απριλίου 1986, πλήρως από ορισμένες συμφωνίες και εν μέρει από άλλες.

(18) Οι συμφωνίες από τις οποίες παραιτήθηκε πλήρως είναι οι συμβάσεις AC2, AC2bis, AC3, AC6, AC7, AC8 και AC11 και η σύσταση AG11. Οι άλλες συμφωνίες, δηλαδή οι συμβάσεις AC4, AC5, AC9 και AC10, καθώς και η συμφωνία AA2, εγκαταλήφθηκαν εν μέρει· διαγράφηκαν ιδίως όλες οι διατάξεις σχετικά με τις τιμολογήσεις που αφορούν τις σχέσεις με την πελατεία.

Δ. Πεδίο εφαρμογής της παρούσας απόφασης

(19) Από τη συμφωνία AA2, η ABB/BVB απέσυρε κάθε διατύμηση καθώς και κάθε αναφορά σε οποιαδήποτε προμήθεια, έτσι ώστε, στο εξής, η συμφωνία αυτή να μην είναι πλέον περιοριστική του ανταγωνισμού και να μπορεί να εξομοιωθεί με τις συμφωνίες ίδιας φύσεως που απαριθμούνται στο σημείο 15.

(1) Conférences Internationales pour la Rationalisation dans les Rapport Interbancaires (διεθνείς διασκέψεις για την ορθολογικοποίηση στις διατραπεζικές σχέσεις).

(20) Η παρούσα απόφαση αφορά λοιπόν μόνο τις τρεις συμβάσεις σχετικά με προμήθειες που εισπράττονται σε διατραπεζικές σχέσεις: η μία, σχετική με διάφορες πράξεις επί τίτλων, αντικαθιστά στις παλαιές συμβάσεις AC4 και AC5, και οι δύο άλλες, που αφορούν νομισματικές και εμπορικές συναλλαγές με την αλλοδαπή, αντικαθιστούν τις παλαιές συμβάσεις AC9 και AC10.

(21) Το οριστικό κείμενο των τριών αυτών συμβάσεων απευθύνθηκε από την ABB/BVB στην Επιτροπή στις 30 Μαΐου 1986. Οι ακριβείς τίτλοι τους είναι:

— διατραπεζική σύμβαση σχετικά με την παρέμβαση πολλών τραπεζών στις πράξεις επί τίτλων (Overeenkomst tussen de banken betreffende de tussenhomst van verscheidene banken bij de verrichtingen op effecten — Convention interbancaire relative à l'intervention de plusieurs banques dans les opérations sur titres),

— διατραπεζική σύμβαση σχετικά με την παρέμβαση πολλών τραπεζών στις πληρωμές που προέρχονται από την αλλοδαπή (Overeenkomst tussen de banken betreffende de tussenkomst van verscheidene banken bij betalingen uit het buitenland — Convention interbancaire relative à l'intervention de plusieurs banques dans les paiements provenant de l'étranger),

— διατραπεζική σύμβαση σχετικά με την παρέμβαση δύο τραπεζών εγκατεστημένων στο Βέλγιο στην είσπραξη επιταγών και εμπορικών χρεωγράφων από το εξωτερικό (Overeenkomst tussen de banken betreffende de tussenkomst van twee banken gevestigtd in België bij het incasso van cheques en handelspapier uit het buitenland — Convention interbancaire relative à l'intervention de deux banques établies en Belgique dans l'encaissement de chèques et de papier commercial provenant de l'étranger).

Ε. **Ουσιώδες περιεχόμενο των συμβάσεων που αφορά η παρούσα απόφαση**

1. *Σύμβαση σχετικά με τις πράξεις επί τίτλων*

(22) Η σύμβαση αυτή καθορίζει το ποσό των επιστροφών που βάσει των προμηθειών που εισπράττουν για τις υπηρεσίες αυτές, οι τράπεζες εκδόσεως παραχωρούν στις άλλες τράπεζες που είναι εγκατεστημένες στο Βέλγιο ως αμοιβή της παρέμβασής τους, αφενός, για τις πληρωμές μερισμάτων και τίτλων, και, αφετέρου, για διάφορες άλλες πράξεις επί τίτλων. Το ποσό των επιστροφών αυτών εκφράζεται σε ποσοστό της προμήθειας που εισπράττεται από την αρμόδια τράπεζα. Το ποσοστό αυτό ποικίλει ανάλογα με τη φύση της πράξης.

α) Πληρωμές μερισμάτων και τίτλων

(23) Για τους τίτλους που αντιπροσωπεύονται με ένα πιστοποιητικό (CIK : Interprofessionele effectendeposito en girokas/Caisse interprofessionnelle de dépôts et de virements de titres) καθώς και για τα τοκομερίδιά τους, η επιστροφή είναι 50 %, με ανώτατο ποσό 625 βελγικά φράγκα ανά τίτλο στον κομιστή και 200 βελγικά φράγκα ανά τοκομερίδιο. Για τους τίτλους που δεν αντιπροσωπεύονται από ένα πιστοποιητικό CIK, καθώς και για τα μερίσματά (μερίδια) τους, η επιστροφή είναι 80 %, με ανώτατο όριο για τους τίτλους στον κομιστή 625 βελγικά φράγκα ανά τίτλο και 200 βελγικά φράγκα ανά τοκομερίδιο και για τους ονομαστικούς τίτλους 1 750 βελγικά φράγκα ανά πιστοποιητικό και 625 βελγικά φράγκα ανά τοκομερίδιο.

(24) Για τα διεθνή δάνεια, η ειδική προμήθεια είναι 40 %. Για τη δανειοληψία στις πόλεις της Αμβέρσας, Βρυξελλών, Γάνδης και Λιέγης, η επιστροφή είναι δύο τρίτα.

(25) Για τα μερίσματα τίτλων στον κομιστή που αντιπροσωπεύονται από ξένες αξίες, η επιστροφή είναι 40 % εάν οι τίτλοι αντιπροσωπεύονται από ένα πιστοποιητικό CIK και 50 % στις άλλες περιπτώσεις.

β) Διάφορες πράξεις επί τίτλων

(26) Η επιστροφή είναι 50 % της προμήθειας που εισπράττεται για διάφορες πράξεις επί τίτλων: ανταλλαγή δωρεάν διανομή νέων τίτλων, ανανέωση τοκομεριδίων, επισφράγιση τίτλων σημειώσεις στο περιθώριο ονομαστικών τίτλων, καταθέσεις τίτλων ενόψει γενικής συνέλευσης.

(27) Όταν οι τίτλοι κατατίθενται στη CIK, η επιστροφή για τις τρεις πρώτες από τις πράξεις που αναφέρονται στο σημείο 26 υπολογίζεται βάσει της προνομιακής τιμής CIK και μετά από αφαίρεση της προμήθειας που εισπράττεται από τον οργανισμό αυτό· για την επισφράγιση, η επιστροφή είναι μηδενική, επειδή η CIK εισπράττει την προμήθεια για την πράξη αυτή.

(28) Επίσης, η επιστροφή είναι μηδενική για τις ιδιαίτερες προμήθειες που εισπράττονται από την τράπεζα που αναλαμβάνει τη διάθεση νέων τίτλων, σε περίπτωση ανταλλαγής με αντιστοιχία αριθμών, και από την τράπεζα που αναλαμβάνει τη διάθεση των φύλλων κουπονιών, σε περίπτωση ανανέωσης.

2. *Σύμβαση σχετικά με τις πληρωμές από την αλλοδαπή*

(29) Η σύμβαση καθορίζει το ανώτατο ποσό της προμήθειας καταβολής που μπορεί να εισπραχθεί μεταξύ τραπεζών για κάθε πράξη διεθνούς πληρωμής σε συνάλλαγμα από την αλλοδαπή που περνά από μια τράπεζα εγκατεστημένη στο Βέλγιο για να καταλήξει σε άλλη τράπεζα εγκατεστημένη στο Βέλγιο. Το ανώτατο αυτό ποσό είναι μηδέν για τις πράξεις των οποίων το ποσό είναι κατώτερο από 1 000 βελγικών φράγκων· είναι 225 βελγικά φράγκα για τις πράξεις των οποίων το ποσό κυμαίνεται μεταξύ 1 001 και 100 000 βελγικών φράγκων, 250 βελγικών φράγκων για αυτές μεταξύ 100 001 βελγικών φράγκων και 300 000 βελγικών φράγκων και 600 βελγικών φράγκων για αυτές των οποίων το ποσό είναι ανώτερο των 300 000 βελγικών φράγκων.

(30) Η σύμβαση προσδιορίζει ότι εξαιρούνται από το πεδίο εφαρμογής:

— οι ευρωεπιταγές που εκδίδονται μέχρι του ανώτατου ποσού συμψηφισμού (1),

— οι ευρωπαϊκές ταξιδιωτικές επιταγές,

— οι ταξιδιωτικές επιταγές σε συνάλλαγμα που εκδίδονται στο όνομα της αποδέκτριας τράπεζας,

— οι πράξεις αγοράς, πώλησης και είσπραξης τίτλων ή μερισμάτων,

— οι καταβολές αλλοδαπών συντάξεων κοινωνικού χαρακτήρα που πραγματοποιούνται από νομικά πρόσωπα σε δικαιούχους εγκατεστημένους στο Βέλγιο (2) ή πρόσωπα εξομοιούμενα με αυτούς.

(31) Η σύμβαση καθορίζει επίσης ότι η μεσολαβήτρια τράπεζα απέχει για τις πράξεις που εμπίπτουν στο πεδίο της σύμβασης, από κάθε πράξη αθέμιτου ανταγωνισμού που συνίσταται στη δημιουργία ή στην προσπάθεια δημιουργίας σχέσεων, άμεσα ή έμμεσα, με την πελατεία της αποδέκτριας τράπεζας.

3. *Σύμβαση σχετικά με την είσπραξη επιταγών και εμπορικών χρεωγράφων από την αλλοδαπή*

(32) Η σύμβαση αυτή δεν αναφέρεται πλέον σε τιμολόγηση. Προβλέπει μόνο την αρχή της είσπραξης προμηθειών και προσδιορίζει ποιος επιβαρύνεται. Επισημαίνει ότι η τράπεζα στην οποία έχει ανατεθεί η είσπραξη έχει το δικαίωμα να εισπράττει προμήθειες και έξοδα σε χρέωση του διατάκτη. Για την είσπραξη επιταγών, η προμήθεια βαρύνει πάντα τον εντολέα. Όσον αφορά τα εμπορικά χρεώγραφα, η σύμβαση, αναφερόμενη στο άρθρο 22 των ενιαίων κανόνων που καταρτίστηκαν σχετικά από το διεθνές εμπορικό επιμελητήριο [Chambre Internationale de Commerce (1)] προβλέπει τις ακόλουθες διατάξεις: εάν η διαβιβαστική επιστολή ορίζει ότι οι προμήθειες και τα έξοδα επιβαρύνουν τον αποδέκτη και εάν ο αποδέκτης αρνείται να τις καταβάλει, η τράπεζα που έχει αναλάβει την είσπραξη μπορεί να χρεώσει τις προμήθειες και τα έξοδα στον ενολέα, εκτός εάν η εντολή είσπραξης περιέχει αντίθετες οδηγίες.

(33) Όταν η εμφάνιση γίνεται σε μια δεύτερη τράπεζα που είναι εγκατεστημένη στο Βέλγιο μετά από ρητή αίτηση του αποδέκτη, η πρώτη τράπεζα πρέπει να το καθορίζει ρητά στη διαβιβαστική επιστολή της, άλλως η δεύτερη τράπεζα χρεώνει σ' αυτόν τις προμήθειες και τα έξοδα σαν να είχε γίνει η εμφάνιση στη δεύτερη τράπεζα κατόπιν εντολής του αλλοδαπού εντολέα· η προμήθεια που η δεύτερη τράπεζα έχει τη δυνατότητα να εισπράξει δεν μπορεί να χρεωθεί στην πρώτη τράπεζα αλλά στον αποδέκτη.

ΣΤ. **Παρατηρήσεις τρίτων**

(34) Καμία παρατήρηση δεν λήφθηκε εκ μέρους τρίτων μετά τη δημοσίευση σύμφωνα με το άρθρο 19 παράγραφος 3 του κανονισμού αριθ. 17, του ουσιώδους περιεχομένου των τριών συμβάσεων.

II. **ΝΟΜΙΚΗ ΕΚΤΙΜΗΣΗ**

A. **Άρθρο 85 παράγραφος 1**

1. *Επιχειρήσεις και ένωση επιχειρήσεων*

(35) Ως οικονομικές μονάδες που ασκούν δραστηριότητες οικονομικής φύσεως, οι τράπεζες που εφαρμόζουν τις κοινοποιηθείσες συμφωνίες είναι επιχειρήσεις κατά την έννοια του άρθρου 85. Η ABB/BVB, που συγκεντρώνει τέτοιες επιχειρήσεις, αποτελεί ένωση επιχειρήσεων κατά την έννοια της ίδιας αυτής διατάξεως.

2. *Συμφωνίες μεταξύ επιχειρήσεων και αποφάσεις ενώσεως επιχειρήσεων*

(36) Είναι σκόπιμο να γίνει διάκριση μεταξύ μελών και μη μελών της ABB/BVB. Όσον αφορά τα μέλη της ABB/BVB, δεν υπήρξε, αντίθετα από τις κοινοποιηθείσες το 1962 συμβάσεις, επίσημη προσχώρηση από μέρους τους στις τρεις συμβάσεις που αφορά η παρούσα απόφαση. Το κείμενό τους είχε σταλεί σ' αυτούς από την ABB/BVB σημειώνοντας ότι αντικαθιστούσαν τις παλαιές συμβάσεις που είχαν καταργηθεί από την 1η Απριλίου 1986. Οι τρεις νέες συμβάσεις μπορούν λοιπόν να εξομοιώνονται, προκειμένου για μέλη της ABB/BVB, με αποφάσεις ενώσεως επιχειρήσεων. Άλλως, στο μέτρο που καμιά τράπεζα μέλος της ABB/BVB δεν είχε υποδείξεις κατά την παραλαβή των νέων συμβάσεων, ότι δεν πρόκειται να συμμορφωθεί, είναι δυνατόν να θεωρηθεί ότι έγινε σιωπηρή προσχώρηση και, συνεπώς, ότι πρόκειται για συμφωνίες μεταξύ επιχειρήσεων. Και στις δύο περιπτώσεις, οι συμφωνίες εμπίπτουν, σε κάθε περίπτωση στο άρθρο 85.

(37) Όσον αφορά τα μη μέλη της ABB/BVB, μπορούν, όπως και στο παρελθόν, να εφαρμόζουν τις συμβάσεις της ABB/BVB, εν όλω ή εν μέρει. Από την άποψη αυτή, οι συμβάσεις αυτές πρέπει να θεωρηθούν ως συμφωνίες μεταξύ επιχειρήσεων κατά την έννοια του άρθρου 85.

(1) Το ανώτατο αυτό ποσό αντιστοιχεί σήμερα στο αντίτιμο 600 ελβετικών φράγκων περίπου.
(2) Φυσικά ή νομικά πρόσωπα που έχουν αντίστοιχα κύρια κατοικία ή έδρα στο Βέλγιο.
(3) Φυλλάδιο αριθ. 322 — Chambre Internationale de Commerce.

3. *Επίδραση στο εμπόριο μεταξύ κρατών μελών*

(38) Η έννοια του εμπορίου, κατά το άρθρο 85 της συνθήκης, είναι πολύ ευρεία (1). Αφορά τις οικονομικές συναλλαγές γενικά, ιδίως τις νομισματικές συναλλαγές και τις τραπεζικές υπηρεσίες.

(39) Οι εθνικές συμφωνίες για τις τιμές που εκτείνονται στο σύνολο της εδαφικής επικράτειας κράτους μέλους μπορούν να έχουν ως αποτέλεσμα να ενισχύσουν μια στεγανοποίηση εθνικού χαρακτήρα, εμποδίζοντας έτσι την οικονομική αλληλοδιείσδυση που επιδιώκεται από τη συνθήκη. Οι κοινοποιηθείσες από την Association Belge des Banques/Belgische Vereningen der Banken συμφωνίες παράγουν αποτελέσματα στο σύνολο της εδαφικής επικράτειας.

(40) Εξάλλου, όπως επεσήμανε (2) η ίδια η ABB/BVB όσον αφορά τις βελγικές τράπεζες που είναι εγκατεστημένες στην αλλοδαπή, το υποκατάστημα συνεχίζει να αποτελεί αναπόσπαστο τμήμα της δομής της τράπεζας που το οργάνωσε και λειτουργεί κάτω από την άμεση εποπτεία της. Οποιεσδήποτε και αν είναι οι θεωρίες που μπορεί να εφαρμοσθούν στις θυγατρικές αλλοδαπών τραπεζών που είναι εγκατεστημένες στο Βέλγιο, τα υποκαταστήματά τους τουλάχιστον εξαρτώνται άμεσα από τις τράπεζες αυτές και συνεπώς συμμετέχουν στις συναλλαγές μεταξύ κρατών μελών.

(41) Από τις 84 τράπεζες που είναι εγκατεστημένες στο Βέλγιο στο τέλος του 1985, υπάρχουν (3) 61 τράπεζες αλλοδαπού δικαίου (υποκαταστήματα χωρίς νομική προσωπικότητα) ή βελγικού δικαίου με αλλοδαπή πλειοψηφία (θυγατρικές), από τις οποίες 27 προέρχονται από οκτώ κράτη μέλη (4). Από τις 61 αυτές τράπεζες, 28 είναι υποκαταστήματα, τα 14 των οποίων ανήκουν σε επτά κράτη μέλη (5). Μεταξύ των δέκα σημαντικότερων τραπεζών που είναι εγκατεστημένες στο Βέλγιο στο τέλος του 1984 και που είναι ταξινομημένες σύμφωνα με το σύνολο του ισολογισμού τους (5), υπήρχαν επτά τράπεζες αλλοδαπού δικαίου ή με αλλοδαπή πλειοψηφία (έξι υποκαταστήματα και μία θυγατρική). Εάν εξετασθεί το θέμα όχι σε συνάρτηση με τον ισολογισμό των τραπεζών, αλλά σε σχέση με τις καταθέσεις τους, τέσσερις τράπεζες αλλοδαπού δικαίου ή με αλλοδαπή πλειοψηφία (δύο υποκαταστήματα και δύο θυγατρικές) περιλαμβάνονται μεταξύ των δέκα σημαντικότερων τραπεζών που είναι εγκατεστημένες στο Βέλγιο στο τέλος του 1984 (6). Η σημασία των τραπεζών ξένης ιδιοκτησίας (υποκαταστήματα και θυγατρικές με αλλοδαπή πλειοψηφία) αυξάνεται τα τελευταία 15 χρόνια: από το 1970 έως το 1985, το τμήμα που κατέχουν στο σύνολο του ισολογισμού αυξήθηκε από 22,5 % σε 51 %, στις καταθέσεις της πελατείας από 10,8 σε 19,9 %, στις πιστώσεις στην πελατεία από 21,9 % σε 40,9 % και στις άλλες διατραπεζικές συναλλαγές από 35,7 % σε 67,5 %(7).

(42) Ο βαθμός διεθνοποίησης των τραπεζικών δραστηριοτήτων δείχνει επίσης την επίδραση των διατραπεζικών συμβάσεων στο εμπόριο μεταξύ κρατών μελών. Λόγω της αυξανόμενης εγκατάστασης αλλοδαπών τραπεζών στο Βέλγιο, οι διεθνείς συναλλαγές που πραγματοποιούνται από τις τράπεζες που είναι εγκατεστημένες στο Βέλγιο αντιπροσωπεύουν τμήμα ολοένα και πιο σημαντικό του συνόλου των δραστηριοτήτων τους. Το 1985, το τμήμα αυτό ήταν 69,6 % του συνόλου του ισολογισμού τους (έναντι 41 % το 1970), 27,5 % του συνόλου των καταθέσεων των πελατών (12,5 % το 1970), 55,2 % του συνόλου των πιστώσεων οι πελάτες (23 % το 1970) και 95,7 % των διατραπεζικών συναλλαγών (95 % το 1970) (8).

(43) Εξάλλου, οι τρεις συμβάσεις, στο μέτρο που αφορούν έμμεσα τις υπηρεσίες που παρέχονται αδιακρίτως στην εθνική και αλλοδαπή πελατεία, είναι δυνατόν να επηρεάσουν τις ενδοκοινοτικές συναλλαγές. Δύο από αυτές, στο μέτρο που αφορούν άμεσα τις πράξεις σε συνάλλαγμα ή τις συναλλαγές από την αλλοδαπή, επηρεάζουν άμεσα το εμπόριο μεταξύ κρατών μελών. Η τρίτη, σχετικά με τους τίτλους, επηρεάζει επίσης τις συναλλαγές μεταξύ κρατών μελών επειδή αφορά, αφενός, τους αλλοδαπούς εκδότες τίτλων που αναθέτουν στις βελγικές τράπεζες την οικονομική διαχείριση των τίτλων τους στο Βέλγιο και, αφετέρου, τους αλλοδαπούς κατόχους βελγικών τίτλων.

4. *Περιορισμοί του ανταγωνισμού*

(44) Δύο από τις τρεις συμβάσεις, η σχετική με τις πράξεις επί τίτλων και αυτή που αφορά πληρωμές από την αλλοδαπή, περιορίζουν, και μάλιστα καταργούν την ελευθερία των τραπεζών που τις εφαρμόζουν να καθορίζουν διμερώς την αμοιβή των υπηρεσιών που προσφέρουν μεταξύ τους. Συμμορφούμενες προς τη σύμβαση σχετικά με τις πράξεις επί τίτλων, οι τράπεζες στερούνται της δυνατότητας να διαπραγματευθούν μεταξύ τους, μεμονωμένα, όρους πλεονεκτικότερους από αυτούς που καθορίζονται στη σύμβαση. Οι περιορισμοί του ανταγωνισμού στη σύμβαση που αφορά τις πληρωμές από την αλλοδαπή είναι ακόμη εντονότεροι εφόσον η σύμβαση περιέχει ενιαία τιμολόγηση που εκφράζεται σε απόλυτα ποσά: το ποσό της προμήθειας είναι συνεπώς προκαθορισμένο, πράγμα που δεν συμβαίνει στη σύμβαση για τις πρά-

(1) Απόφαση 17α/80 βλέπε σημείου 1.
(2) «Le réseau des banques belges à l'étranger» — Aspects et Documents n° 17, ABB/BVB, Απρίλιος 1983, σ. 6.
(3) «Vade-mecum statistique du secteur bancaire 1985» — Aspects et Documents n° 49 — ABB/BVB, Μάιος 1986, σ. 88.
(4) Περιλαμβανομένης και της Ισπανίας και της Πορτογαλίας.
(5) «Vade-mecum statistique du secteur bancaire 1985» — Aspects et Documents n° 49 — ABB/BVB, Μάιος 1986, σ. 34.
(6) IDEM σ. 37.
(7) IDEM σ. 89.
(8) IDEM σ. 83.

ξεις επί τίτλων, όπου μόνο τα ποσοστά της επιστροφής είναι καθορισμένα, αλλά όχι το ακριβές ποσό της επιστροφής που εξαρτάται από το ποσό της προμήθειας που έχει εισπραχθεί από την τράπεζα εκδόσεως (προμήθεια που δεν αποτελεί πλέον αυτή καθεαυτή το αντικείμενο μιας διατραπεζικής σύμβασης).

(45) Η τρίτη σύμβαση που αφορά την είσπραξη επιταγών και εμπορικών χρεωγράφων από την αλλοδαπή, δεν περιέχει πλέον τιμολόγηση. Ωστόσο, προβλέποντας την αρχή και τις λεπτομέρειες είσπραξης μιας προμήθειας κατά τις συναλλαγές που εμπίπτουν στο πεδίο εφαρμογής της, η σύμβαση αυτή έχει ως αποτέλεσμα να περιορίζει σημαντικά την ελευθερία ενέργειας των τραπεζών που την εφαρμόζουν. Πράγματι οι τράπεζες έρχονται σε συμφωνία, αφενός, για να μην παρέχουν δωρεάν αυτήν την εξυπηρέτηση και αφετέρου, για να καθορίσουν σε ποιον επιβάλλεται το βάρος της προβλεπόμενης προμήθειας. Η δυνατότητα των τραπεζών να παραιτηθούν από την προμήθεια δεν είναι καθόλου θεωρητική, δεδομένου ότι η προμήθεια αυτή δεν αποτελεί το μοναδικό έσοδο των τραπεζών, οι οποίες μπορούν να παραιτηθούν από αυτήν για να προσελκύσουν πελατεία.

Β. Άρθρο 85 παράγραφος 3

(46) Οι τέσσερις όροι που απαιτούνται για τη χορήγηση απαλλαγής δυνάμει του άρθρου 85 παράγραφος 3 πληρούνται στη συγκεκριμένη περίπτωση για τους εξής λόγους:

1. *Βελτίωση της προσφοράς τραπεζικών υπηρεσιών και του συστήματος πληρωμών*

(47) Η σύμβαση σχετικά με τις πράξεις επί τίτλων αυξάνει την προσφορά τραπεζικών υπηρεσιών. Επιτρέπει στο σύνολο των τραπεζών να εξασφαλίζουν στους πελάτες τους την οικονομική διαχείριση του συνόλου των τίτλων, αντί να τους εξασφαλίζουν μόνο ως τράπεζες εκδόσεως την οικονομική διαχείριση των τίτλων που τους έχουν ανατεθεί από τους εκδότες τίτλων.

(48) Η σύμβαση σχετικά με τις πληρωμές από την αλλοδαπή βελτιώνει τη λειτουργία του συστήματος πληρωμών, επειδή επιτρέπει στον ενδιάμεσο τραπεζίτη να επιβαρύνει τον αποδέκτη τραπεζίτη, έστω και εν μέρει, με την προμήθεια που ενδεχομένως του επιβάλλεται από τον αλλοδαπό ανταποκριτή του. Εάν δεν έχει καθοριστεί ένα ανώτατο ποσό προμήθειας υπέρ του ενδιάμεσου τραπεζίτη, κάθε συναλλαγή θα έπρεπε να αποτελεί αντικείμενο διαπραγμάτευσης μεταξύ του αποδέκτη τραπεζίτη και του ενδιάμεσου τραπεζίτη. Έτσι όμως θα επιβραδυνόταν ο ρυθμός των συναλλαγών και θα αυξανόταν το κόστος εις βάρος του τελικού χρήστη, εφόσον το κόστος έχει μετατεθεί σ' αυτόν. Η τεχνική πρόοδος που συνδέεται με την χρήση της πληροφορικής για την διεκπεραίωση των πράξεων αυτών και η ανάγκη βελτίωσης και επιτάχυνσης των ολοκληρωμένων συστημάτων πληρωμής δικαιολογούν την εφαρμογή ενιαίων προμηθειών μεταξύ όλων των χρηματοοικονομικών μεσολαβητών που αναπτύσσουν δραστηριότητες σε ένα ολοκληρωμένο σύστημα πληρωμών.

(49) Η σύμβαση η σχετική με την είσπραξη επιταγών και εμπορικών χρεωγράφων βελτιώνει επίσης το σύστημα των πληρωμών προσδιορίζοντας εκ των προτέρων την καταβολή των εξόδων, πράγμα που επιτρέπει την αποφυγή κάθε μεταγενέστερης αμφισβήτησης που θα μπορούσε να διαταράξει την καλή λειτουργία των συναλλαγών που εμπίπτουν στο πεδίο εφαρμογής της σύμβασης αυτής.

2. *Συμμετοχή των χρήστων*

(50) Οι κάτοχοι κινητών αξιών αντλούν δίκαιο όφελος από τη σύμβαση σχετικά με τις πράξεις επί τίτλων, επειδή τους επιτρέπει να απευθύνονται στην τράπεζα της οποίας είναι πελάτες για τις πράξεις διεξάγονται επί των τίτλων των οποίων η οικονομική διαχείριση δεν έχει ανατεθεί στην τράπεζα αυτή. Χάρις στη δυνατότητα αυτή, οι κάτοχοι τίτλων δεν χρειάζεται να απευθύνονται στις διάφορες τράπεζες εκδόσεως, εφόσον όλες οι συναλλαγές τους επί τίτλων μπορούν να συγκεντρωθούν σε μια μόνο τράπεζα, και συγκεκριμένα σ' αυτή που έχουν λογαριασμό. Εξάλλου, δεν οφείλεται για την υπηρεσία αυτή συμπληρωματική προμήθεια ούτε από τον κάτοχο τίτλων, ούτε από τον εκδότη τίτλων δεδομένου ότι η ενδιάμεση τράπεζα αμείβεται από την τράπεζα εκδόσεως, η οποία της επιστρέφει ένα τμήμα της προμήθειας που λαμβάνει από τον εκδότη των τίτλων για την οικονομική τους διαχείριση.

(51) Η σύμβαση για τις πληρωμές από την αλλοδαπή εξασφαλίζει επίσης στους τελικούς χρήστες δίκαιο τμήμα από το όφελος, επειδή απαλλάσσει τους δικαιούχους των πληρωμών από την υποχρέωση να απευθύνονται σε τράπεζα διαφορετική από αυτή της οποίας είναι πελάτες, σε κάθε περίπτωση που η τράπεζά τους δεν είναι ο ανταποκριτής της τράπεζας που είναι εγκατεστημένη στο εξωτερικό απ' όπου προέρχεται η εντολή. Επίσης, δεν εισπράττεται κατ' ανάγκη προμήθεια εξαιτίας της πράξης αυτής: η σύμβαση δεν επιβάλλει στην ενδιάμεση τράπεζα να εισπράττει την προμήθεια αυτή, αλλά προβλέπει μόνο τη δυνατότητα να το πράττει. Επιπλέον το ποσό της προμήθειας είναι ένα ανώτατο ποσό: εάν η ενδιάμεση τράπεζα αποφασίσει να εισπράξει μια προμήθεια, μπορεί να καθορίσει ένα ποσό μικρότερο του ανώτατου. Εξάλλου, το ανώτατο αυτό ποσό που είναι 600 βέλγικα φράγκα για τις πλέον σημαντικές πράξεις, είναι, σε όλες τις περιπτώσεις, κατώτερο του κόστους της πράξης για την ενδιάμεση τράπεζα, που είναι της τάξεως των 750 βελγικών φράγκων κατά μέσο όρο· έτσι, σε καμία περίπτωση, ο τελικός χρήστης δεν καταβάλλει το πραγματικό κόστος της παρεχομένης υπηρεσίας, ακόμη και αν η προμήθεια μπορεί να φαίνεται αυξη-

μένη για τις πράξεις μικρού ποσού. Οι χρήστες, χρηματοοικονομικοί μεσολαβητές που παίζουν το ρόλο των αποδεκτριών τραπεζών, και κυρίως η πελατεία, τελικός χρήστης, εξασφαλίζουν το σημαντικότερο όφελος: οι πληρωμές γίνονται ταχέως παρά τον καθημερινά αυξανόμενο αριθμό των συναλλαγών, και δεν επιβαρύνονται με αγνώστου ποσού που υπολογίζεται αυθαίρετα εκ των υστέρων. Η σύμβαση έχει ακριβώς ως αντικείμενο να περιορίσει τα έξοδα αυτά σε λογικά ποσά, που είναι εκ των προτέρων γνωστά και έχουν αποτελέσει αντικείμενο ελεύθερης διαπραγμάτευσης από όλα τα μέρη που συμμετέχουν επίσης στο σύστημα συμψηφισμού προκειμένου να μην επιβάλονται σε κανένα από αυτά άνισοι όροι ή να τίθεται σε μειονεκτικότερη ανταγωνιστικά θέση.

(52) Η σύμβαση σχετικά με την είσπραξη επιταγών και εμπορικών χρεωγράφων από το εξωτερικό εξασφαλίζει επίσης ένα σημαντικό τμήμα του οφέλους στους χρήστες, επειδή επιτρέπει ιδίως στο βέλγο αποδέκτη να συναλλάσσεται μόνο με την τράπεζά του, και όχι με μια άλλη τράπεζα που είναι εγκατεστημένη στο Βέλγιο και είναι ανταποκρίτρια της τράπεζας του εξωτερικού, από την οποία προέρχεται η εντολή. Εξ άλλου με το να μην καθορίζει το ποσόν της προβλεπόμενης προμήθειας επιτρέπει ενδεχομένως τη διεξαγωγή διαπραγμάτευσης περί του ποσού από την οποία μπορεί να επωφεληθεί αυτός στον οποίο επιβάλλεται τελικά αυτή η προμήθεια.

3. *Αναγκαίος χαρακτήρας των περιορισμών*

(53) Οι περιορισμοί του ανταγωνισμού που επιβάλλονται από τη σύμβαση σχετικά με τις πράξεις επί τίτλων είναι αναγκαίοι για την εξασφάλιση της καλής λειτουργίας της γενικευμένης οικονομικής διαχείρισης των τίτλων. Αποδεχόμενες να εξασφαλίζουν την οικονομική διαχείριση τίτλων για τους οποίους δεν είναι τράπεζες εκδόσεως, οι ενδιάμεσες τράπεζες προσφέρουν υπηρεσίες στους πελάτες τους που είναι κάτοχοι τίτλων, στις τράπεζες εκδόσεως των οποίων τα καθήκοντα ασκούν εν μέρει και στους εκδότες τίτλων οι οποίοι αποφεύγουν έτσι να αποδεικνύουν πολλές τράπεζες εκδόσεως. Όταν μια τέτοια υπηρεσία παρέχεται συλλογικά από το σύνολο των τραπεζών μιας χώρας στο σύνολο της πελατείας της χώρας αυτής, είναι αναγκαίο να καθορίζονται οι λεπτομέρειες εφαρμογής με μια κοινή συμφωνία μεταξύ των τραπεζών. Ειδικές προμήθειες που θα διέφεραν από τη μια τράπεζα στην άλλη θα συνεπαγόταν, για κάθε τίτλο, διμερείς διαπραγματεύσεις μεταξύ των 84 τραπεζών που προσχωρούν στη σύμβαση.

(54) Οι ίδιες εκτιμήσεις μπορεί να γίνουν όσον αφορά τη σύμβαση σχετικά με τις πληρωμές από το εξωτερικό: πρόκειται για υπηρεσία που παρέχεται συλλογικά από το σύνολο των τραπεζών στο σύνολο της πελατείας. Διαβιβάζοντας την εντολή στην αποδέκτρια τράπεζα, η ενδιάμεση τράπεζα προσφέρει μια υπηρεσία στο δικαιούχο της πληρωμής, που δεν είναι πελάτης της. Ο περιορισμός που επιβάλλεται στις τράπεζες να μην υπερβαίνουν το ανώτατο όριο που προβλέπεται στη σύμβαση είναι αναγκαίος για να αποφεύγεται το γεγονός ότι στις μικρότερες τράπεζες, που διαθέτουν λίγους ανταποκριτές και, ως εκ τούτου, παίζουν κυρίως ρόλο αποδέκτριας παρά ενδιάμεσης τράπεζας, επιβάλλονται άνισοι όροι και τίθενται έτσι σε μειονεκτική θέση από πλευράς ανταγωνισμού.

(55) Οι περιορισμοί που περιέχονται στη σύμβαση σχετικά με την είσπραξη επιταγών και εμπορικών χρεωγράφων από την αλλοδαπή είναι αναγκαίοι για να εναρμονισθούν οι κανόνες που τηρούνται σχετικά και για να αποφευχθεί έτσι κάθε αμφισβήτηση στην επιβολή προμηθειών και εξόδων. Εάν υπήρχαν περιπτώσεις αμφισβητήσεων, θα υπήρχε κίνδυνος ορισμένες τράπεζες να αρνηθούν να συνεχίσουν να παρέχουν αυτήν την υπηρεσία, η οποία είναι επωφελής για τους πελάτες.

4. *Δυνατότητες ανταγωνισμού*

(56) Η σύμβαση σχετικά με τις πράξεις επί τίτλων δεν διέπει τις σχέσεις μεταξύ των τραπεζών και των πελατών τους, είτε πρόκειται για εκδότες τίτλων, είτε για κατόχους. Οι τράπεζες είναι ελεύθερες να καθορίζουν το ποσό της προμήθειας που χρεώνουν στους εκδότες τίτλων, οι οποίοι τους αναθέτουν την οικονομική διαχείριση αυτών. Το ποσό της ειδικής προμήθειας που καταβάλλεται στην πράξη στις ενδιάμεσες τράπεζες ποικίλει λοιπόν σε συνάρτηση με την προμήθεια που ζητείται από τον εκδότη ή από την τράπεζα ή τις τράπεζες εκδόσεως: μόνο το μέρος που αντιπροσωπεύει στην εισπραττόμενη από την τράπεζα εκδόσεων προμήθεια είναι προκαθορισμένο. Οι εκδότες τίτλων έχουν λοιπόν τη δυνατότητα να δημιουργήσουν ανταγωνισμό μεταξύ διαφόρων τραπεζών, προκειμένου να επιτύχουν τις καλύτερες δυνατόν συνθήκες ορίζοντας ως τράπεζα εκδόσεως, αυτή που ζητά τις χαμηλότερες προμήθειες.

(57) Η σύμβαση σχετικά με τις πληρωμές από την αλλοδαπή δεν διέπει επίσης τις σχέσεις μεταξύ των τραπεζών και των πελατών τους. Δυνατότητες ανταγωνισμού υφίστανται σε διπλό επίπεδο. Αφενός η ενδιάμεση τράπεζα μπορεί να μην εισπράττει προμήθεια και, αν αποφασίσει να την ζητήσει, μπορεί να καθορίσει αυτή σε ποσό κατώτερο του ανώτατου ποσού που προβλέπεται στη σύμβαση. Αφετέρου, εάν μια προμήθεια εισπράττεται από την ενδιάμεση τράπεζα, η αποδέκτρια τράπεζα μπορεί να μην επιβαρύνει ή να επιβαρύνει μόνο εν μέρει, με την προμήθεια αυτή τον πελάτη της που είναι δικαιούχος της πληρωμής: η αποδέκτρια τράπεζα καθορίζει ελεύθερα ποσό της προμήθειας πληρωμής που επιβάλλεται στην πελατεία.

(58) Η σύμβαση σχετικά με την είσπραξη επιταγών και εμπορικών χρεωγράφων από την αλλοδαπή δεν περιέχει διατάξεις για το ποσό των προμηθειών, των οποίων προβλέπει μόνο την είσπραξη. Συνεπώς, υπάρχουν δυνατότητες ανταγωνισμού στον τομέα αυτό, μεταξύ των τραπεζών οι οποίες μπορούν να ζητήσουν για την ίδια υπηρεσία προμήθειες διαφορετικού ύψους, εφόσον μόνο εκ των υστέρων θα γνωρίσουν το ποσό της προμήθειας.

Γ. Άρθρα 6 και 8 του κανονισμού αριθ. 17

(59) Κατ' εφαρμογή του άρθρου 6 παράγραφος 1 του κανονισμού αριθ. 17, η παρούσα απόφαση αρχίζει να ισχύει στις 30 Μαΐου 1986, ημερομηνία κατά την οποία η ABB/BVB κοινοποίησε στην Επιτροπή το οριστικό κείμενο των τριών συμβάσεων που αποτελούν το αντικείμενο της παρούσας απόφασης.

(60) Κατ' εφαρμογή του άρθρου 8 παράγραφος 1 του κανονισμού αριθ. 17 η απαλλαγή που απορρέει από την παρούσα απόφαση χορηγείται για αρχική περίοδο δέκα ετών, επειδή οι περιορισμοί που περιέχονται στις συμβάσεις δεν έχουν σημαντική έκταση.

(61) Για να είναι σε θέση η Επιτροπή να διαπιστώνει ότι οι προϋποθέσεις βάσει των οποίων χορηγήθηκε η απαλλαγή εξακολουθούν να πληρούνται καθόλη τη διάρκεια της περιόδου απαλλαγής, η ABB/BVB πρέπει να γνωστοποιεί αμέσως στην Επιτροπή κάθε συμπλήρωμα ή τροποποίηση που έγινε στις εν λόγω τρεις συμβάσεις, καθώς και κάθε νέα συμφωνία που έχει συναφθεί μεταξύ των μελών της,

ΕΞΕΔΩΣΕ ΤΗΝ ΠΑΡΟΥΣΑ ΑΠΟΦΑΣΗ:

Άρθρο 1

Σύμφωνα με το άρθρο 85 παράγραφος 3 της συνθήκης ΕΟΚ, οι διατάξεις του άρθρου 85 παράγραφος 1 κηρύσσονται ανεφάρμοστες, για την περίοδο από 30 Μαΐου 1986 έως 29 Μαΐου 1996, στις ακόλουθες τρεις συμφωνίες που έχουν συναφθεί μεταξύ των μελών της Association Belge des Banques/Belgische Vereniging der Banken :

— διατραπεζική σύμβαση σχετικά με την παρέμβαση πολλών τραπεζών στις πράξεις επί τίτλων (Overeenkomst tussen de banken betreffende de tussenkomst van versheidene banken bij de verrichtingen op effecten/ Convention interbancaire relative à l'intervention de plusieurs banques dans les opérations sur titres),

— διατραπεζική σύμβαση σχετικά με την παρέμβαση πολλών τραπεζών στις πληρωμές από το εξωτερικό (Overeenkomst tussen de banken betreffende de tussenkomst van versheidene banken bij de verrichtingen op effecten/ Convention interbancaire relative à l'intervention de plusieurs banques dans les paiements provenant de l'étranger),

— διατραπεζική σύμβαση σχετικά με την παρέμβαση δύο τραπεζών που είναι εγκατεστημένες στο Βέλγιο στην είσπραξη επιταγών και εμπορικών χρεωγράφων από την αλλοδαπή (Overeenkomst tussen de banken betreffende de tussenkomst van twee banken gevestigd in België bij het incasso van cheques en handelspapier uit het buitenland / Convention interbancaire relative à l'intervention de deux banques établies en Belgique dans l'encaissement de cheques et de papier commercial provenant de l'étranger).

Άρθρο 2

Η παρούσα απόφαση συνοδεύεται με την ακόλουθη υποχρέωση: η Association Belge des Banques/Belgische Vereniging der Banken υποχρεούται να γνωστοποιεί αμέσως στην Επιτροπή κάθε συμπλήρωμα ή τροποποίηση που γίνεται στις τρεις συμβάσεις που αναφέρονται στο άρθρο 1 καθώς και κάθε νέα συμφωνία που συνάπτεται μεταξύ των μελών της ένωσης στο πλαίσιο αυτής.

Άρθρο 3

Η παρούσα απόφαση απευθύνεται στην Association Belge des Banques/Belgische Vereniging der Banken, Rue Ravenstein 36 (Boîte 5), B-1000 Bruxelles.

Βρυξέλλες, 11 Δεκεμβρίου 1986.

Για την Επιτροπή

Peter SUTHERLAND

Μέλος της Επιτροπής